

- Find din skjulte formue
- Derfor bliver dit testamente ugyldigt
- Kæmpe guide: Lav det mest sikre testamente

ARVE-KAOS

Millioner ender hos de forkerte

Airbnb hitter: Bo til leje i hele verden

■ Besøg parken
i USA, hvor U2
fandt melodien

■ Det må du
aldrig gøre
i et fly

ferie

EKSTRA

Din arv kan ende hos de forkerte

Mindst halvdelen af danskerne har ikke lavet testamente. Derfor ender millioner af kroner i de forkerte hænder

TEKST: GITTE LAASBY

Hvert år udbetales omkring 100 milliarder kroner i arv, men millioner af kroner ender i andre lommer, end den afdøde havde ønsket. Det viser en undersøgelse, professor i

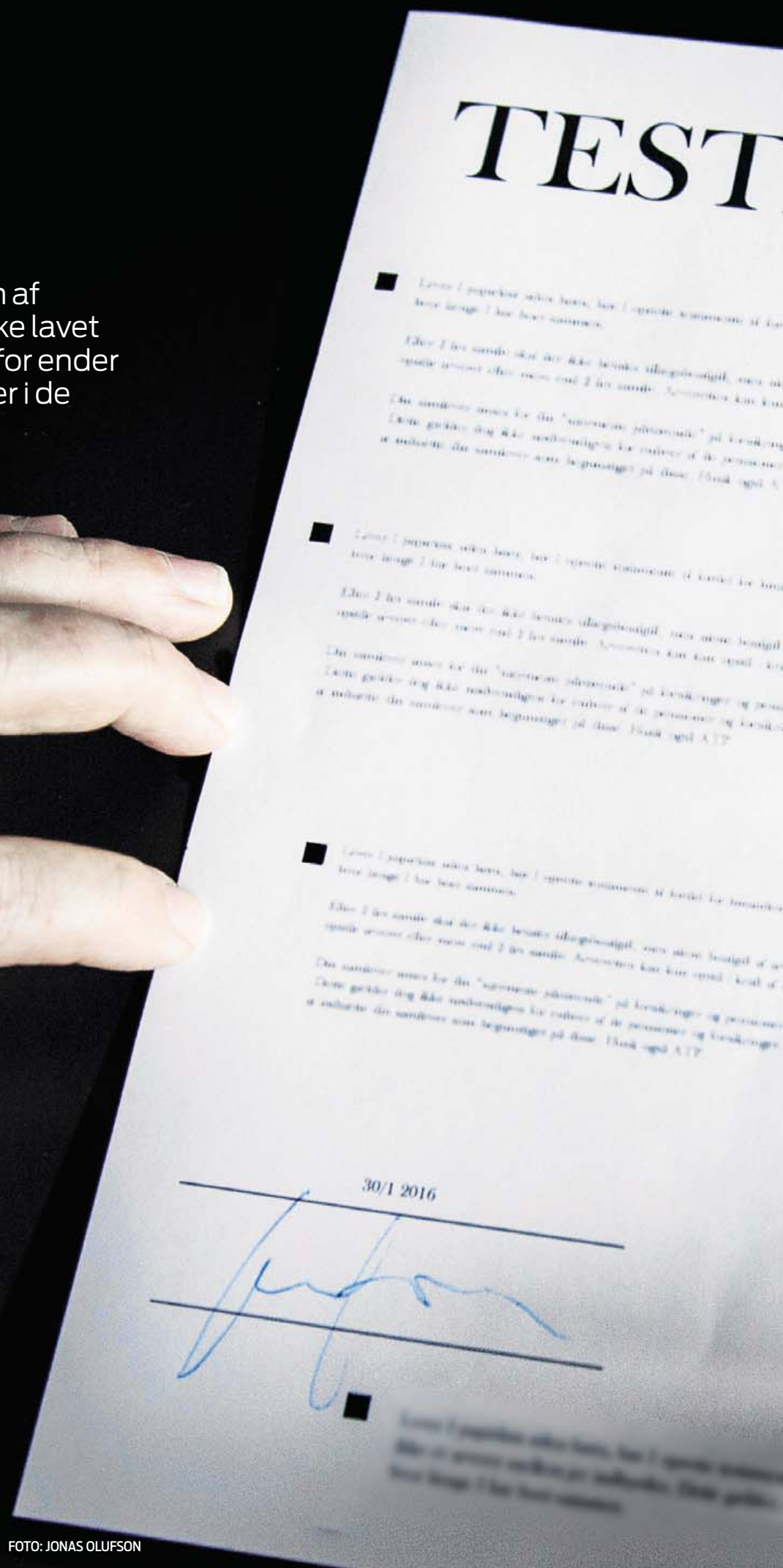
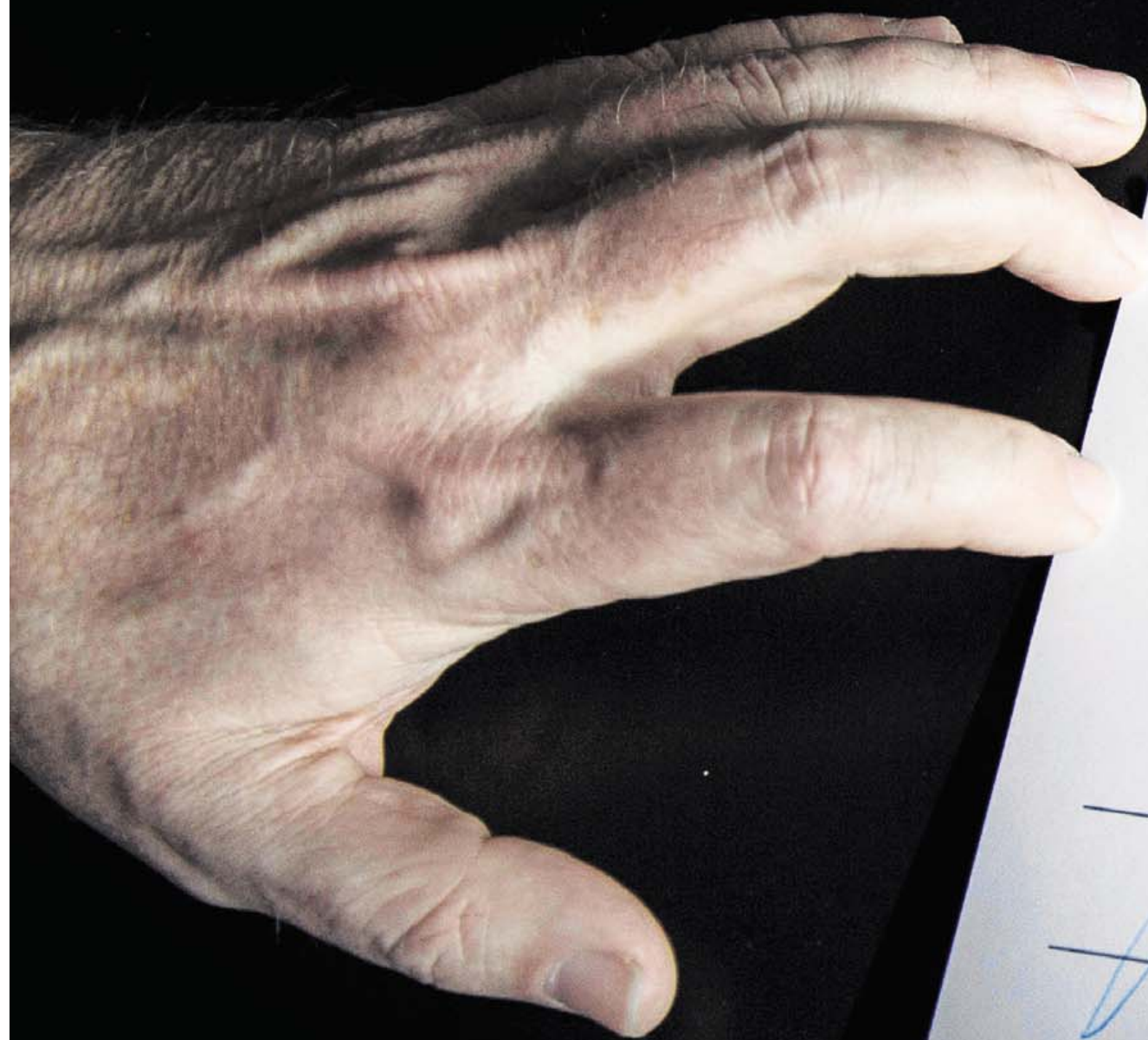

FOTO: JONAS OLUFSON

retsvidenskab Finn Taksø-Jensen har lavet af flere tusind testamenter.

Det største problem er, at mange aldrig får skrevet testamente. Det gælder ifølge flere undersøgelser mindst halvdelen af danskerne. Ifølge en undersøgelse foretaget af Epinion har hver femte arving oplevet stridigheder i nærmeste familie om arven.

– Man kan ikke lide at se døden i øjnene. Og så er det noget, man skyder fra sig. Man tænker, at 'det får jeg nok lavet til sidst'. Men man får

ikke gjort noget, og så går det galt, siger Finn Taksø-Jensen.

DET KAN VÆRE et lige så stort problem, hvis man har lavet et testamente og enten ikke fået rådgivning om reglerne eller har fået dårlig rådgivning. Så kan potentielle arvinger gøre indsigelse mod testamentet, eller testamentet kan være i strid med loven og blive erklæret ugyldigt. I værste fald kan fejl, mangler og forglemmelser i testamentet betyde, at en ægtefælle eller samlever må gå fra hus og hjem.

DET ER IKKE ET krav, at man bruger en advokat til at skrive sit testamente. Man må godt skrive det selv. Derfor kan det være svært at forstå, hvorfor man skal give flere tusinde kroner for at få det lavet, men det er der mange gode grunde til, siger Gitte Clausen, souschef hos Ældre Sagens rådgivning.

– Vi anbefaler, man får bistand fra en advokat for at være sikker på, at testamentet bliver juridisk holdbart, og at der ikke senere opstår tvivl om ens ønsker. En advokat kender jo til arvelovgivning og skiftelovgivning, og ved, hvordan ønskerne skal formuleres, så der ikke bliver tvivl om, hvordan man skal fortolke et testamente. Kan advokaten ikke finde ud af det, så har han en ansvarsforsikring, siger hun.

Det er ikke et krav, at man bruger en advokat til at skrive sit testamente, hvis det skal være gyldigt. Man må godt skrive det selv

NETOP DÅRLIG rådgivning fik store konsekvenser for de pårørende til en enlig kvinde i Odense, fortæller advokat Ulrik Grønborg fra minadvokat.dk. Kvinden havde mistet kontakten til sin søn og ville efterlade mest muligt af de cirka 100.000 kroner, hun havde, til sine niecer. En advokat havde hjulpet kvinden med at få lavet testamente, så sønnen kun fik sin tvangsarv på 25 procent.

Desværre havde kvinden glemt alt om sin ratapension på omkring en million kroner. Pension og forsikringer kan man ikke testamenterer over i sit almindelige testamente – det skal gøres særskilt via pensionsordningen eller forsikringen. Men det havde advokaten ikke nævnt, så kvinden havde ikke lavet særlig begunstiggelse på sin pension, fortæller Ulrik Grønborg. Pensionen gik derfor til nærmeste pårørende. Det var sønnen.

På niecernes vegne søgte han senere advokaten, som havde lavet testamentet, fordi advokaten ikke havde gjort opmærksom på parallellproblemet med pensionen. Advokaten kom til at betale erstatning til de to niecer.

Kan advokaten ikke finde ud af det, så har advokaten jo en ansvarsforsikring

MISFORSTÅELSER OG uvidenhed om reglerne er et andet problem. I dag bliver cirka 54 procent af gifte par skilt, og de sammensatte familier gør arvespørgsmål komplicerede.

– Der er mange, der tror, at hvis man har boet sammen i et vist antal år, så er man arveberettiget. Det er man ikke. Man er kun arveberettiget, hvis der er oprettet et testamente. Og det gælder uanset, hvor længe man har levet sammen som par, siger Gitte Clausen.

Misforståelsen kommer muligvis af, at der i 2008 kom nye regler for pension, som automatisk gør ens samlever til nærmeste pårørende efter to års samliv. Det betyder, at samleveren modtager pensionsopsparingen, hvis I har boet sammen i mindst to år, eller hvis I venter, har eller har haft barn sammen. Den begunstiggelse kan man også ændre ved at udfylde en begunstigelses-erklæring hos pensionskassen.

I PRINCIPPET KAN man være ligeglad med, hvad der sker efter ens død, fordi det så er op til arvingerne at slås om det, siger Gitte Clausen.

– Men de fleste ønsker jo netop, at der ikke skal være noget at slås om. Der skal være rene linjer, tilføjer hun.

Vigtigt at vide

Især hvis du har sammenbragte børn

En undersøgelse fra Penge- og Pensionspensionspanelet i 2014 viste, at 63 procent af de par, der har børn fra tidligere forhold, ikke havde sikret hinanden.

Men det er vigtigt, at man skriver testamente, hvis man er en sammenbragt familie. For hvis man har børn sammen, så tilfalder arven ved manglende testamente nemlig hver parts forældre, søskende, børn fra andre ægteskaber eller tidligere ægtefæller. Arven indbefatter arvingernes del af et fællesjætt hjem.

FØRST-AFDØDES ARVINGER har krav på at få deres penge med det samme og har ikke pligt til at acceptere, at længstlevende sidder i uskiftet bo. Derfor kan længstlevende pludselig blive mødt med krav om at lægge flere hundrede tusind kroner på bordet. Det gælder allerede ved dødsfaldet – ikke først når huset er solgt, forklarer advokat Steffen Thorborg fra Advokatfirmaet Vestmar og Thorborg i Hvidovre.

Det kan i værste fald betyde, at længstlevende står uden tag over hovedet, fordi han eller hun ikke har råd til at 'købe de andre arvinger ud' for at blive boende.

ER DE SAMMENBRAGTE børn, der står til at arve, under 18 år, kan man blive tvunget til at sælge boligen, fordi man ikke må eje fast ejendom, når man er under 18.

Endelig kan sammenbragte børn komme til at arve vidt forskelligt, alt efter hvem af forældrene der dør først. Tag for eksempel et samlevende par, der hver har to særbørn fra tidligere forhold og med en fælles formue på 1,2 millioner kroner. Dør manden først, får kvinden halvdelen af mandens part, altså 300.000, mens mandens børn får 300.000 til deling. Når kvinden dør, deles hendes samlede formue på 900.000 mellem hendes to børn. Mandens to børn får intet. Med et testamente kan man sørge for, at arven bliver ligeligt fordelt.

FAKTISK ER DE eneste, der ikke behøver at skrive testamente, folk, der ikke ejer noget, og folk, som har samme ønsker som arvelovens standardregler.

Ældre Sagen anbefaler, at man opretter testamente, hvis man for eksempel ikke er gift, men vil sikre sin samlever, eller man har børn fra tidligere forhold, eller man vil gøre sin arv til særeje eller betænke svigerbørn, fraskilt ægtefælle eller andre, der ellers ikke kommer ind i arvefølgen – eller man ønsker at begrænse sine børns tvangsarv.

Et testamente er også en god idé, hvis man skal købe ejendom sammen, skal giftes, får børn sammen, går fra hinanden, dyrker ekstremsport eller skal ud på en rejse sammen.

Vi ville sikre familiefreden

Sammenbragte børn fik Else Kristoffersen og John Pedersen til at sikre børnene lige del af arven

For samboende, som har børn fra hver sit tidligere forhold, kan arvespørgsmål blive en særdeles rodet affære, hvis man ikke har skrevet testamente.

Som standard arver de samlevende ikke hinanden, når de ikke er gift. Arven går automatisk til personens børn.

Else Marie Kristoffersen og John Carl Pedersen fra Næstved har boet sammen i 21 år. Begge har to voksne børn fra tidligere forhold. Børnene har et godt sammenhold nu, og det vil parret gerne være sikker på, de bliver ved med. Derfor fik de oprettet et testamente.

– Man kan jo ikke være sikker på noget. Fordi de enes godt nu, er det jo ikke sikkert, de gør det bagefter. Det var sådan set det, der gjorde, at vi blev enige om, nu skulle det bare være, fortæller Else Marie Kristoffersen.

VED HJÆLP AF et såkaldt ligedelings-testamente har parret sørget for, at børnene nu kommer til at arve lige meget. Samtidig blev der taget hensyn til den længstlevende med et gensidigt testamente.

– Vi sagde til advokaten, at vi ville have det på den måde, at vi havde det mest mulige selv, så vi i hvert fald kunne klare os hver især, hvis det blev nødvendigt, forklarer Else Marie Kristoffersen.

– Vi havde den tanke, at det skulle laves sådan, at den, der blev tilbage, kunne blive siddende i lejligheden.

DET ER KLOGT for samlevende med hver sine børn at lave sådan en aftale, siger advokat Steffen Thorborg fra Hvidovre. Hvis et par har to særbørn fra tidligere forhold på hver side, og manden dør, så har hans to børn krav på at få arv med det samme. Kvinden kan heller ikke sidde i uskiftet bo uden børnenes samtykke. Derfor kunne hun ellers blive nødt til at sælge huset.

ELSE MARIE KRISTOFFERSEN og John Carl Pedersen flyttede i leje-lejlighed, men det er endnu vigtigere at oprette testamente, når man køber ejendom sammen – uanset alder, siger Steffen Thorborg.

– Det er jo en stor investering, og de har måske lånt til det hele. Men om 10-15 år er der pludselig noget friværdis og hvad så? Det vil for de fleste være vigtigt at få styr på, siger han.

Sådan opretter du et testamente ➡

Uden testamente er det reglerne i arveloven, der bestemmer, hvem der arver efter dig. Er du gift, og I har fælles børn, får ægtefællen og børnene halvdelen hver.

Hvis du er gift eller har børn, kan du selv bestemme over 75 procent af din formue. Resten er tvangsarv. Har du ingen børn eller ægtefælle, kan du testamentere hele din formue.

Du kan skrive testamentet med eller uden hjælp fra en advokat. Det kan gøres i hånden, på computer eller en kombination. Det kan være gratis eller koste over 10.000 kroner – alt efter hvilken løsning du vælger.

Cirka 85 procent bruger advokathjælp. Det er generelt en dårlig idé helt at spare advokaten, hvis din situation eller dine ønsker er komplicerede, for eksempel fordi andre end dine tvangsarvinger skal arve, du har samboende børn, du er blevet skilt, eller du vil lave særbehandling af visse arvinger.

Her er flere muligheder for, hvordan du kan gribe det an:

● Den gratis:

Du kan oprette testamentet gratis ved selv at skrive det – og ved at bruge vidner i stedet for en notar.

● Den billige:

Vil du gerne bruge de korrekte juridiske formuleringer, kan du finde formularer og dokumenter på internettet. Prisen er typisk 200 til 500 kroner. Standarddokumenterne kan bruges, hvis din situation er meget enkel – altså hvis du for eksempel kun har en ægtefælle og fælles børn. Du kan enten bruge vidner eller en notar.

● Den besparende:

Nogle advokater tager udgangspunkt i et online spørgeskema, som du udfylder. Ud fra dine indtastninger formulerer advokaten testamentet, før I mødes første gang. Det sparer advokattid og er generelt billigere. Sådanne testamente kan fås fra godt et par tusinde kroner.

● Den dyre:

Her bruges en advokat. Det er den sikreste måde at undgå fejl, mangler og forglemmelser. Advokaten har også en forsikring, som dækker, hvis han eller hun ikke har udført sit arbejde på ordentlig vis.

Til gengæld kan det være dyrt, specielt hvis du ikke har fået en fast pris på forhånd. Priser kan ligge fra et par tusinde kroner til over 12.000 kroner. Du kan undersøge, om du har adgang til advokathjælp via forsikringer på dit arbejde – eller om du kan opnå rabat af organisationer, du er medlem af.

● Notar-testamente

Cirka 97 procent bruger en notar til testamentet, uanset om de

laver det selv eller bruger en advokat. Et notar-testamente skal underskrives eller vedkendes en dommerfuldmægtig i byretten eller skifteretten. Du kan bestille tid i forvejen.

Hvis du af helbreds-mæssige årsager ikke kan komme ind på kontoret, kan notaren komme ud til dig på et aftalt tidspunkt. Så skal du betale notarens transportomkostninger.

Du skal medbringe legitimation med foto og dokumentation for dit personnummer, for eksempel sygesikringsbevis.

Du behøver ikke medbringe vidner.

Testamentet er gyldigt, når du har underskrevet det i to eksemplarer. Gebyret er 300 kroner.

● Vidne-testamente

Et vidnetestamente skal underskrives af to vidner på mindst 18 år.

En person kan ikke være vidne, hvis der er bestemmelser i testamentet, der er til fordel for vedkommende eller vedkommendes nærmeste familie. Du må godt bruge venner eller naboer, bare de ikke har personlig interesse i testamentet.

● Nød-testamente

Hvis du kommer i en nødsituation, hvor du ikke har mulighed for at kontakte en advokat, notar eller oprette et vidnetestamente, kan du oprette et nød-testamente ved email, SMS eller andre elektroniske midler.

Det er kun gyldigt i maksimum tre måneder efter, nødsituationen er ophørt. Derefter skal du lave en anden type testamente.

● Indbo-testamente

Dækker over indbo og andre personlige ejendele, som for eksempel møbler, køkkengrej, hvidevarer, spisestel, smykker og fotos. Du kan også inkludere ægte tæpper og malerier, men ikke kostbarere samlinger af dem eller af andre sølvgenstande.

Du kan vælge at lave et sådant testamente for at undgå uoverensstemmelser mellem arvingerne om ting af stor affektionsværdi.

Hvis du ikke skriver et almindeligt testamente, fordi arvelovens regler svarer til dine ønsker, kan testamentet stå alene. Testamentet kan også være supplement til et af de andre typer testamente.

Du kan ikke inkludere: Samlinger af frimærker eller mønter, musikinstrumenter, din bil, cykel, pc eller computer, cykel, campingvogn eller båd. Det skal du inkludere i hovedtestamentet.

Indbotestamentet kan skrives uden underskrift fra en notar eller vidner. Du skal bare underskrive det.

Du kan læse mere om arveloven på retsinformation.dk.

Dit testamente kan blive ugyldigt hvis ... ➡

■ Den officielle fremgangsmåde ikke er overholdt

Der skal være to vidner eller en notar ved oprettelsen. Det er kun nok, at man selv nedskriver testamentet og underskriver det, hvis testamentet bliver lavet i en nødsituation, hvor man er forhindret i at følge formkravene.

■ Det er oprettet i strid med tvangsarvereglerne eller fælleseje

Tvangsarven til ens børn og eventuelle ægtefælle er altid 25 procent. Som gift kan man ikke lave testamente over ejendele, som tilhører ægtefællesskabet eller bodel.

■ Man ikke er fyldt 18 år eller har indgået ægteskab

■ Et gammelt testamente ikke er blevet tilbagekaldt, selv om der er skrevet et nyt

■ Den, der testamenterer, mangler evnen til fornuftsmæssigt at oprette testamente

Man er senil, sindssyg, åndssvag, i forbigående sindsforsvirket tilstand eller lignende, når man opretter testamentet. Derfor skal man oprette det, mens man er ved sin fulde fem.

■ Testamentet er lavet under tvang og lignende

Tvang, svig eller anden 'utilbørlig' påvirkning el-

ler misbrug af den, der testamenteres svag-hedstilstand eller afhængighed – eller hvis man ved oprettelsen befandt sig i en vildfarelse, der var afgørende for, hvad vedkommende skrev i testamentet.

■ Testamentet ikke giver mening

Testamentet kræver anvendelse eller tilintetgørelse af efterladenskaberne på en måde, der ikke giver fornuftig mening, eller er i strid med lov og ærbarhed.

Kilde: familieadvokaten.dk

Else og John har nu sørget for, at deres sammenbragte børn arver lige meget. FOTO: LINDA JOHANSEN

Det skal du spørge dig selv om

Har jeg det godt med, at arven efter mig bliver fordelt efter standarden i loven? Hvis ikke bør du skrive et testamente. Du kan se, hvem der arver dig, på www.mittestamente.dk/hvem_arver_mig Her er et udpluk af de mange ting, du bør overveje, hvis du skriver et testamente:

● Din bolig:

Hvis du er gift, hvad skal der så ske, når en af jer dør? Vil den anden blive i boligen eller flytte? Og skal ægtefællen have ret til at blive boende i en periode, før børnene arver? Er der ejendele, I opfatter som fællesej, og andre, der kun er den enes?

● Særlige ejendele:

Er der nogen af dine ejendele, du vil give til en bestemt person?

● Donationer:

Vil du give noget af arven til velgørenhed? Kan det betale sig at gøre det under 30 procent-reglen, så dine begunstigede arver mere?

● Forberedelser:

Vil du give noget af arven væk som gaver, før du dør, så der ikke skal betales afgifter af den?

● Pension og livsforsikring:

Hvem skal arve din pension og livsforsikring? Det skal du beslutte særskilt igennem pensionsordningen eller forsikringen. Hvis du er tilfreds med standardbegunstigelsen til 'nærmeste pårørende', behøver du ikke skrive navne på.

● Dødsrækkefølge:

En meget ung ægtefælle kan godt dø før en anden, eller ægtefællerne kan dø samtidig. Hvem skal arve, hvis du overlever dine arvinger?

● Børnetestamente:

Hvem skal overtage forældremyndigheden over dine umyndige børn, hvis du dør?

● Tvangsarv og sort får:

Skal nogens arv begrænses til tvangsarven, så de får mindst muligt? Skal den længstlevende ægtefælle arve mest muligt, så vedkommende har råd til at blive boende i hjemmet?

● Særeje:

Skal du lave særeje? Det gør nogle, hvis en eller begge parter har børn fra tidligere forhold. Nogle ønsker ikke, at deres (kommende) ægtefælle skal arve efter dem, men at al arv skal gå til deres børn. Du kan også lave særeje for en arving, hvis ægtefælle du ikke bryder dig om, sådan at ægtefællen aldrig får del i arven, selv hvis arvingen dør.

● Lighedeling:

Hvis du og din ægtefælle eller samlevende har børn fra tidligere forhold, skal de så arve lige meget, når den sidste af jer dør? Hvad med fællesbørn? Uden et lighedelings-testamente kan børnenes arvelodder blive vidt forskellige – afhængigt af hvem af ægtefællerne, der lever længst. Man kan også beslutte, at fælles børn skal arve mere end 'dele'-børn, eller at der skal være særeje over bestemte ting eller et hus, mens resten skal tilfalde den længstlevende.

● Båndlæggelse:

Skal noget af arven båndlægges, så unge arvinger kan blive mere modne, før de kan bruge af pengene? Det kan man gøre op til 25 år.

● Bobestyrer-bestemmelse:

Vil du have en bestemt bobestyrer (advokat) til at behandle dit dødsbo?

● Tilsidesættelse af penge:

Skal der sættes penge til side til begravelsesomkostninger eller vedligeholdelse af gravsted?

● Uigenkaldeligt:

Du kan gøre testamentet uigenkaldeligt, hvis du er helt sikker på, det aldrig skal ændres.

● Fremtidssikring:

Skal testamentet tage højde for, at der kommer flere børn til? At en arving dør, eller at længstlevende ægtefælle gifter sig igen? Skal længstlevende have lov at ændre i testamentet? Hvis den længstlevende ægtefælle gifter sig igen, skal et eventuelt uskiftet bo skiftes. Hvordan stiller I den længstlevende bedst økonomisk og tidsmæssigt?

● Revurdering:

Er der gået nogle år, eller har der været ændringer i lovgivningen eller dine familiestrukturer, siden du skrev dit testamente? I så fald bør du kigge det igennem igen.

Kilder: Minadvokat.dk, Ældre Sagen

Din skjulte formue

Næsten alle har en formue, de ikke tænker på. Når du skriver testamente, skal du være særlig opmærksom på, at du kan have mange penge stående her – og at langt fra alle pengene automatisk vil indgå i et testamente. Tjek om du har har en 'skjult' formue stående i:

- ▶ Hus
- ▶ Depositum i lejebolig
- ▶ Bil
- ▶ Kontanter
- ▶ Obligationer og aktier
- ▶ Livsforsikring
- ▶ Opsparingsordning
- ▶ Møbler
- ▶ Smykker
- ▶ Kunstgenstande
- ▶ Tøj
- ▶ Samlinger
- ▶ Arvestykker

Helmuth og Marianne Lyager gav cirka 2500 kroner hos advokaten og derefter 300 kroner hos notaren for at få lavet deres fælles testamente. De penge var godt givet ud, er de enige om.
FOTO:
ERNST VAN NORDE

Vi ville være

Helmuth og Marianne Lyager har ingen børn, alligevel har de nu skrevet testamente – og det giver ro, fortæller de

Som så mange andre havde Helmuth og Marianne Lyager fra Hadsund mange gange tænkt på at få skrevet testamente, men hver gang blev det udskudt. Det var først for nylig, da de læste en artikel om emnet i Ældre Sagens magasin, at de fik taget sig sammen. – Vi er omkring 70 år nu. Ikke fordi vi fejler noget. Vi har et godt helbred, men vi vil hellere være lidt på forkant med udviklingen. Vi har ingen børn. Derfor skulle vi gøre os lidt tanker om, hvad der skal ske med boet, når den sidste af os

ikke er her mere, siger Helmuth Lyager.

– Man dør jo formentligt ikke begge to på én gang. Og man kommer derfor ofte til at tænke, at den længstlevende kan nå at få det lavet. Vi syntes bare, at tiden var inde nu.

SELVE ARBEJDET med testamentet var nemt. Parret brugte en advokat, som havde et spørgeskema på internettet om deres familieforhold, og hvem der skal arve.

Baseret på deres svar udformede advokaten et udkast til testamentet, som de sammen revierede. Advokaten hjalp blandt andet med at

på forkant

finde ud af, hvordan parret kunne bruge 30 percents-reglen til mest fordelagtigt at give en del af deres formue til velgørende organisationer.

Så var det bare at gå til skifteretten med de otte til ti siders testamente og 300 kroner og få en notar til at gøre det officielt.

Mange tror, at der bliver sådan og sådan til de efterladte, men hvis de ikke skriver et testamente, er det ikke sikkert, at det bliver sådan

I DAG ER DE glade for, at papirarbejdet er overstået, og at de fik professionel hjælp.

– Der er utrolig mange, der har behov for at få lavet sådan et testamente og ikke får det

gjort. Jeg tænker på hele min omgangskreds. Nogle har meget mere komplicerede forhold end os. Enhver kan se, de har et behov for at få det lavet. Det er så besværligt med de efterladte. Mange tror, at der bliver sådan og sådan til de efterladte, men hvis de ikke skriver et testamente, er det ikke sikkert, at det bliver sådan, siger Helmuth Lyager.

HAN ANBEFALER DOG ikke, at folk selv giver sig i kast med at skrive testamentet. De cirka 2500 kroner, det kostede, var pengene værd, synes han.

– Vores forhold af familie er jo ikke indviklet, for vi har ikke børn eller har været gift flere gange. Men for dem, som har bare lidt rod i det, så er det jo helt uoverskueligt, siger han.

Fire vigtige tip

Sådan får du mest ud af arven

1

30 procent-løsningen

Når man efterlader arv til søskende, nevøer, niecer og andre, der betaler såkaldt tillægsboafgift på 36,25 procent, kan det være en fordel at gøre en velgørende organisation til medarving – på betingelse af at organisationen betaler bo- og tillægsboafgift for de andre arvinger. På den måde kan de andre arvinger få udbetalt en større del af arven, end hvis alle pengene blev givet direkte til dem.

Hvis arven for eksempel er på en million kroner, så kan arvingerne få forøget deres arv med 31.000 kroner efter afgifter. Det skyldes, at der spares afgift, hvis en del af arven udbetales til en velgørende organisation, som er fritaget for afgift, men betaler afgift for de øvrige arvinger. Situationen er en fordel for alle parter, da den velgørende organisation får 77.000 kroner for sin ulejlighed.

Reglen fik sit navn, fordi den procent-sats, man giver til den velgørende organisation, typisk vil være 30 procent.

Økonomisk kan det betale sig at donere til velgørenhed helt ned til 27 procent af arven. Du kan lave dit eget beregningseksempel på www.synopsis.dk.

2

Gaver

Giv penge til arvinger, før du dør: Hver ægtefælle kan i 2016 afgiftsfrit give op til 61.500 kroner om året til deres børn og børnebørn og 21.500 kroner til deres hvert af deres svigerbørn.

3

Krydslivsforsikring

Hvis I har behov for at sikre hinanden med mere end det, der bliver udbetalt fra pensionsordninger og forsikringer, kan I oprette en krydslivsforsikring. Det er to forsikringer, I hver opretter på den andens liv. Pengene er skattefri og indgår ikke i arven.

4

Begunstigelses-erklæring til pension

Du kan indsætte søskende, nevøer/niecer og venner som begunstigede på din pension. Du kan også vælge at få pensionen udbetalt til dit dødsbo. Her er der en tvangsarv på 25 procent til børn og ægtefælle, men resten af pensionen kan du testamentere til andre, hvis du vil. Det er under forudsætning af, at du har en positiv formue. Ellers vil dødsboets kreditorer få pensionen.

Kilder: Råd til penge, minadvokat.dk, Advokatfirmaet Vestmar og Thorborg

Undgå de mest almindelige fejl

■ **Tro ikke, at 'det går nok',** eller at 'mine nærmeste ved godt, hvordan jeg vil have det, så jeg behøver ikke at oprette et testamente.

■ **Lav et testamente,** før du bliver senil eller dement.

■ **Kig testamentet igennem,** hvis din livssituation ændrer sig. Det kan for eksempel være, hvis du bliver gift, skilt, får børn, køber hus eller anden ejendom, skal ud at rejse eller bliver alvorligt syg.

■ **Vær varsom med** at bruge testamente-skaloner og formularer på nettet, hvis du ikke får rådgivning oveni.

■ **Er du enke eller** enkemand og sidder i uskiftet bo, skal du huske, at huset ofte er fællesjeje. Det betyder, at du kun kan testamentere over den halvdel af boet, du selv har ret til.

■ **I dit testamente** kan du ikke testamentere din pension, ratepension eller livsforsikring. Det skal du gøre via en begunstigelses-erklæring gennem din pensionsordning, bank eller forsikring. Du kan se, hvad du har af pension på pensionsinfo.dk.

■ **Udbetalings-rækkefølgen** er blevet ændret: Har du begunstiget nærmeste pårørende før 1. januar 2008, er din samlever som udgangspunkt ikke omfattet af begunstigelses-klausulen. Det er først ægtefælle og registrerede partner. Derefter kommer børn, børnebørn eller oldebørn, så arvinger efter testamente og til sidst arvinger efter arveloven.

■ **Hvis du har** oprettet ny pensionsordning eller foretaget ændringer i din pensionsordning efter 1. januar 2008, så er din samlever sat ind på andenpladsen og står over dine børn i udbetalingsrækkefølgen. Som standard er det altså først din ægtefælle eller registrerede partner, der er begunstiget. Herefter kommer din samlever, hvis I har boet sammen i mindst to år, eller I bor sammen og venter, har eller har haft barn sammen.

■ **Din samlever kan** godt få udbetalt engangsbeløbet fra ATP, når du dør, men du skal give ATP besked. Tjenestemandspensioner og enkelte arbejdsmarkeds-pensionsordninger kan du ikke selv bestemme over.

■ **Du arver ikke** automatisk din samlever. Selv hvis I har børn sammen, kan den længstlevende blive tvunget til at sælge den fælles bolig, hvis børnene, som arver, er under 18 år, for de kan ikke eje fast ejendom.

■ **Hvis man bliver** skilt, bortfalder arveretten til den tidligere ægtefælle. Hvis din tidligere ægtefælle skal arve noget, er det en god idé at oprette nyt testamente.

■ **Vil du bruge** en advokat: Find en med speciale i testamente – ikke en erhvervsadvokat. Vær sikker på, at advokaten har en ansvarsforsikring i tilfælde af fejlrådgivning. Få en skriftlig pris på oprettelse af testamente, så du ikke ender med en større advokatregning end planlagt.

Kilder: Råd Til Penge, minadvokat.dk, Ældre Sagen